GENERALINĖS ADVOKATĖS
E. SHARPSTON IŠVADA,
pateikta 2018 m. kovo 22 d.[1]

Byla C-100/17 P

Gul Ahmed Textile Mills Ltd
prieš

Europos Sąjungos Tarybą

„Apeliacinis skundas – Dempingas – Medvilninės patalynės, kurios kilmės šalis yra Pakistanas, importas – Išlikęs suinteresuotumas pareikšti ieškinį – Nagrinėjant bylą susiklosčiusių įvykių įtaka – Tokį suinteresuotumą pateisinantys motyvai – Įrodinėjimo pareiga“

1. Ši byla susijusi su *Gul Ahmed Textile Mills Ltd* (toliau – *Gul Ahmed*) paduotu apeliaciniu skundu; jame Teisingumo Teismo prašoma panaikinti visą 2016 m. gruodžio 15 d. Bendrojo Teismo sprendimą byloje *Gul Ahmed Textile Mills / Taryba* (T-199/04 RENV)[2]. Minėtu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė *Gul Ahmed* ieškinį dėl 2004 m. kovo 2 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 397/2004, nustatančio galutinį antidempingo muitą medvilninės patalynės, kurios kilmės šalis yra Pakistanas, importui[3], panaikinimo.

2. Šioje byloje keliamas svarbus klausimas dėl to, ką reiškia išlikęs suinteresuotumas pareikšti ieškinį. Teisingumo Teismas turės galimybę įvertinti, ar, atsižvelgiant į teisines ir faktines situacijas, kurios gali susiklostyti, panaikinimas, kurio prašoma, gali būti naudingas ieškovei. Apskritai Teisingumo Teismas turi galimybę išplėtoti savo jurisprudenciją dėl tam tikrų procedūrinių aspektų, susijusių su šio suinteresuotumo vertinimu, visų pirma dėl ieškovės įrodinėjimo pareigos ir procesinių teisių.

Faktinės ir teisinės aplinkybės

3. *Gul Ahmed* yra Pakistano bendrovė, gaminanti ir eksportuojanti medvilninę patalynę į Europos Sąjungą.

4. 2002 m. lapkričio 4 d. Europos Komisija pradėjo antidempingo tyrimą dėl šių gaminių importo į Europos Sąjungą.

5. 2004 m. kovo 2 d., remdamasi šio tyrimo rezultatais, Taryba priėmė Reglamentą Nr. 397/2004, juo nustatė 13,1 % antidempingo muitus medvilninės patalynės, kurios kilmės šalis yra Pakistanas ir kuri Kombinuotojoje nomenklatūroje klasifikuojama pagal šiame reglamente nurodytus kodus, importui.

1 Originalo kalba: anglų.

2 Nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:740 (toliau – skundžiamas sprendimas).

3 OL L 66, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 50 t., p. 26 (toliau – Reglamentas Nr. 397/2004 arba nagrinėjamas reglamentas).

6. Atlikus peržiūrą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 384/96[4] 11 straipsnio 3 dalį, Reglamentas Nr. 397/2004 buvo iš dalies pakeistas Tarybos reglamentu (EB) Nr. 695/2006[5]. Šiame reglamente nustatytas 5,6 % galutinio antidempingo muito tarifas, taikytinas *Gul Ahmed* pagamintai medvilninei patalynei.

7. Pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalį, nustatytas galutinis antidempingo muitas nustojo galioti 2009 m. kovo 4 d., t. y. praėjus penkeriems metams nuo jo nustatymo.

8. 2004 m. gegužės 28 d. *Gul Ahmed* pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme dėl Reglamento Nr. 397/2004 panaikinimo tiek, kiek šis reglamentas susijęs su šia bendrove.

9. Ieškinyje *Gul Ahmed* pateikė penkis teisinius pagrindus. Visų pirma antrajame pagrinde *Gul Ahmed* teigė, kad apskaičiuodama normaliąją vertę Taryba padarė akivaizdžią vertinimo klaidą ir pažeidė pagrindinio reglamento ir antidempingo susitarimo[6] 2 straipsnio 3 ir 5 dalis bei 18 straipsnio 4 dalį. Be to, trečiajame pagrinde ji teigė, kad, kai lyginant normaliąją vertę ir eksporto kainą buvo taikomas koregavimas dėl muito grąžinimo, buvo pažeista pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalis, Antidempingo kodeksas ir pareiga nurodyti tinkamus motyvus pagal SESV 296 straipsnį.

10. 2011 m. rugsėjo 27 d. Sprendimu *Gul Ahmed Textile Mills / Taryba*[7] (T-199/04) Bendrasis Teismas pripažino pagrįsta penktojo teisinio pagrindo trečią dalį[8] ir, nenagrinėdamas kitų pagrindų, panaikino nagrinėjamą reglamentą tiek, kiek jis buvo susijęs su ieškove.

11. Taryba, palaikoma Komisijos, padavė apeliacinį skundą ir prašė Teisingumo Teismo panaikinti tokį sprendimą.

12. 2013 m. lapkričio 14 d. Sprendimu *Taryba / Gul Ahmed Textile Mills*[9] (byla C-638/11 P) Teisingumo Teismas panaikino visą sprendimą byloje T-199/04 ir grąžino bylą nagrinėti Bendrajam Teismui, atidėdamas bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

13. 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrasis Teismas surengė posėdį byloje T-199/04 RENV. Šiame posėdyje Taryba, palaikoma Komisijos, teigė, kad *Gul Ahmed* nebėra suinteresuota pareikšti ieškinį.

14. Siekdamos pagrįsti šį argumentą abi institucijos teigė, kad nagrinėjamame reglamente nustatyti antidempingo muitai nustojo galioti 2009 m. kovo 2 d., todėl jie nebetaikomi nagrinėjamo gaminio eksportui. Jos taip pat tvirtino, kad pagal Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnį 2014 m. gegužės 1 d.[10] baigėsi terminas bet kokiam ieškiniui dėl padarytos žalos taikant šiuos muitus pareikšti ir kad taip pat yra suėjęs teisės į antidempingo muitų kompensavimą pagal Sąjungos muitinės kodeksą senaties terminas[11]. Jų teigimu, todėl prašomas panaikinimas nebegali suteikti jokios naudos *Gul Ahmed*.

4 1995 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 384/96 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių (OL L 56, 1996, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 10 t., p. 45) (toliau – pagrindinis reglamentas).

5 2006 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB), iš dalies keičiantis Reglamentą Nr. 397/2004 (OL L 121, 2006, p. 14).

6 Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties (OL L 336, 1994, p. 103; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 82) 1 A priede išdėstyta Sutartis dėl 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) VI straipsnio įgyvendinimo (OL L 336, 1994, p. 103; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 189).

7 Nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:535.

8 Šis pagrindas buvo susijęs su kaltinimu Tarybai neišnagrinėjus, ar dėl tam tikrų veiksnių išnyko priežastinis ryšys tarp importo dempingo kaina ir ES pramonės patirtos žalos.

9 EU:C:2013:732.

10 T. y. penkeri metai nuo tos dienos, kai atsirado patirta žala.

11 Pagal 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013, p. 1), 121 straipsnio 1 dalies a punktą grąžinimo prašymas turi būti pateiktas per trejus metus nuo pranešimo apie skolą muitinei dienos.

15. Bendrasis Teismas nustatė *Gul Ahmed* dviejų savaičių terminą nuo posėdžio dienos pastaboms pateikti (kartu su visais rašytiniais įrodymais, kurie galėtų patvirtinti, kad ji yra ir toliau suinteresuota bylos nagrinėjimu) dėl šitaip iškelto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo.

16. 2015 m. gruodžio 10 d. laišku *Gul Ahmed* pateikė savo pastabas, teigdama, kad jos suinteresuotumas pareikšti ieškinį išliko. Ji pateikė tokius penkis pagrindus: i) suinteresuotumas prisiteisti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos; ii) galimybė ateityje pareikšti ieškinį dėl žalos, patirtos todėl, kad ES teismai nepriėmė sprendimo per pagrįstą laiką, atlyginimo; iii) galimybė susigrąžinti sumokėtą galutinį antidempingo muitą; iv) suinteresuotumas užtikrinti, kad panašus neteisėtumas nepasikartotų ateityje; ir v) galimybė ateityje pareikšti ieškinį dėl nagrinėjamu reglamentu padarytos žalos atlyginimo.

17. 2016 m. sausio 6 d. ir 20 d. laiškuose Komisija ir Taryba pateikė savo pastabas. Iš esmės jos prašė Bendrojo Teismo atmesti *Gul Ahmed* argumentus ir nuspręsti, kad ši bendrovė prarado bet kokį suinteresuotumą tolesniu bylos nagrinėjimu. Todėl nėra reikalo priimti sprendimo.

Skundžiamas sprendimas ir apeliacinis skundas

18. 2016 m. gruodžio 15 d. Sprendimu *Gul Ahmed Textile Mills / Taryba* (T-199/04 RENV) Bendrasis Teismas konstatavo, kad: i) tariamas suinteresuotumas susigrąžinti bylinėjimosi išlaidas iš Tarybos; ii) tariama galimybė ateityje pareikšti ieškinį dėl žalos, patirtos dėl to, kad ES teismai nepriėmė sprendimo per pagrįstą laiką, atlyginimo; iii) tariamas suinteresuotumas užtikrinti, kad panašus neteisėtumas nepasikartotų ateityje; ir iv) tariamas suinteresuotumas *Gul Ahmed* reputacijos atkūrimu nepateisino šios bendrovės suinteresuotumo pareikšti ieškinį. Jis taip pat konstatavo, kad: v) tariama galimybė susigrąžinti sumokėtą galutinį antidempingo muitą pateisino tokį suinteresuotumą, tačiau tik kalbant apie pirmąjį, ketvirtąjį ir penktąjį pagrindus [12].

19. Bendrasis Teismas nusprendė, kad nėra reikalo priimti sprendimo dėl ieškinio antrojo ir trečiojo pagrindų ir nagrinėjo tik pirmąjį, ketvirtąjį ir penktąjį pagrindus. Jis konstatavo, kad pastarieji pagrindai yra nepagrįsti, todėl atmetė visą ieškinį.

20. Apeliaciniame skunde *Gul Ahmed* prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą ir priimti sprendimą dėl visų teisinių pagrindų esmės arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl esmės. Ji pateikia du apeliacinio skundo pagrindus.

21. Pirma, *Gul Ahmed* teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, konstatavęs, kad ši bendrovė nebėra suinteresuota tęsti bylos dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, kuriuos ji pateikė savo ieškinyje, ir kad Bendrasis Teismas tinkamai nemotyvavo tokios savo išvados. Antra, *Gul Ahmed* pateikia įvairių argumentų, kuriais teigia, kad Bendrasis Teismas padarė įvairių teisės klaidų, atmesdamas pirmas dvi penktojo pagrindo dalis.

22. Taryba ir Komisija prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą kaip nepriimtiną arba subsidiariai – kaip nepagrįstą.

23. Per 2018 m. sausio 25 d. posėdį *Gul Ahmed*, Taryba ir Komisija pateikė žodines pastabas.

24. Kadangi to prašė Teisingumo Teismas, šioje išvadoje nagrinėsiu tik pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą.

12 Pažymiu, kad Bendrojo Teismo nagrinėtas pagrindų sąrašas ne visai sutampa su pagrindų sąrašu, kurį jame pateikė *Gul Ahmed*. Šioje išvadoje dar grįšiu prie šio netikslumo (žr. šios išvados 103 ir 107 punktus).

Vertinimas

Bendrosios pastabos dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį sąvokos

25. Reikalavimui būti suinteresuotam pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, kaip Bendrasis Teismas yra išaiškinęs jį skundžiamame sprendime, taikomas griežtas kriterijus. Kad įvykdytų šį reikalavimą, *Gul Ahmed*, vadovaujantis Bendrojo Teismo motyvais, turėjo ne tik pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, bet ir ieškinį dėl šiuo reglamentu padarytos žalos atlyginimo ir iškelti bylą kompetentingose nacionalinės valdžios institucijose, reikalaudama grąžinti įvairiais laikotarpiais sumokėtus antidempingo muitus.

26. Laikui bėgant reglamentas, kurio panaikinimo siekė *Gul Ahmed*, neteko galios ir bet koks reikalavimas atlyginti žalą arba grąžinti muitus nebegalimas dėl pasibaigusio senaties termino. Ar vis dėlto *Gul Ahmed* ir toliau yra suinteresuota pareikšti ieškinį dėl panaikinimo?

27. Mano nuomone, iš tikrųjų yra taip, kad tokioje situacijoje esanti ieškovė privalo būti ir apdairi, ir budri. Kitaip tariant, ji privalo atidžiai stebėti savo teisinės padėties pokyčius laikui bėgant ir imtis tokių papildomų veiksmų, kurių gali reikėti siekiant išlaikyti suinteresuotumą pareikšti ieškinį. Jei ji to nepadaro, kyla rizika, kad atsakovas gali sėkmingai užginčyti ieškovės išlikusį suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

28. Šiuo požiūriu sėkmingas ieškinys dėl panaikinimo yra būtina sąlyga patirtai žalai *atitaisyti*. Vis dėlto daugeliu atvejų šis ieškinys savaime šios žalos neatitaisytų. Tam reikia pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo. Tai nereiškia, kad pirmasis ieškinys (ieškinys dėl panaikinimo) priklauso nuo ieškinio dėl žalos atlyginimo. Priešingai, nei siūlo *Gul Ahmed*, tai, kad šie du procesai skiriasi, nors vis dėlto yra ir susiję, neiškreipia pagal Sutartį asmenims suteikiamų teisinių teisių gynimo priemonių sistemos.

29. Ieškinio dėl panaikinimo priimtinumo sąlygos nustatytos SESV 263 straipsnyje. Pagal jas reikalaujama, be kita ko: i) kad aktas, kurio panaikinimo prašoma, galėtų „turėti teisinių padarinių trečiosioms šalims“; ii) kad aktas turi būti tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su ieškovu; ir iii) kad ieškinys būtų pareikštas per šiame straipsnyje nustatytus terminus [13]. Šioje byloje negali kilti abejonių, kad pirmasis iš šių kriterijų yra įvykdytas, kalbant apie Reglamentą Nr. 397/2004. Kalbant apie antrąjį kriterijų, pažymėtina, jog teiginys, kad Reglamentas Nr. 397/2004 yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su *Gul Ahmed*, niekada nebuvo kvestionuojamas. Iš tiesų nagrinėjamame reglamente *Gul Ahmed* minima kaip viena iš Pakistano gamintojų, su kuria susijęs antidempingo tyrimas, ir kad ši bendrovė teigia, jog jos gaminių importas į Europos Sąjungą buvo apmokestintas didele muitų suma. Kalbant apie trečiąjį kriterijų, neginčijama, kad *Gul Ahmed* pareiškė ieškinį dėl panaikinimo per SESV 263 straipsnyje nustatytą terminą.

30. Vis dėlto nepakanka įvykdyti visų SESV 263 straipsnyje nustatytų sąlygų. Pagal suformuotą jurisprudenciją fizinio ar juridinio asmens pareikštas ieškinys dėl panaikinimo yra priimtinas tik tuo atveju, jei tas asmuo yra suinteresuotas ginčijamo teisės akto panaikinimu. Šio akto panaikinimas turi galėti savaime sukelti teisinių pasekmių, kad ieškinys, jei būtų sėkmingas, suteiktų naudos jį pareiškusiam asmeniui [14]. Neginčijama, kad *Gul Ahmed* tuo metu, kai pareiškė ieškinį dėl panaikinimo, buvo įvykdžiusi šį reikalavimą.

13 Žr. SESV 263 straipsnio pirmą, ketvirtą ir paskutinę pastraipas.

14 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimas *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14 P, EU:C:2015:609, 55 punktas).

31. Nors toks suinteresuotumo reikalavimas nenumatytas SESV 263 straipsnyje, tai yra priimtinumo sąlyga, kurią ES teismai analizuoja atskirai nuo šioje nuostatoje nurodytų sąlygų [15]. Jis yra įkvėptas valstybėms narėms bendros bendrosios proceso teisės teorijos, pagal kurią šiuo reikalavimu siekiama užtikrinti, kad nebūtų masinio bylų, keliamų „siekiant viešojo intereso“, antplūdžio, nes taip kiltų grėsmė, kad ieškinys dėl panaikinimo pavirtų *actio popularis*.

32. Pagal suformuotą jurisprudenciją ieškovo suinteresuotumas pareikšti ieškinį, atsižvelgiant į jo dalyką, turi būti ieškinio pareiškimo etape, antraip ieškinys bus nepriimtinas, ir išlikti iki galutinio sprendimo priėmimo, antraip nebūtų poreikio jį priimti [16]. Šis suinteresuotumas turi būti jau įgytas ir aktualus [17].

33. Reglamentas Nr. 397/2004 baigė galioti 2009 m. kovo 4 d. Vis dėlto tai nereiškia, kad ši byla netenka prasmės, nes galiojimo pabaiga turėjo poveikį *ex nunc*, todėl jos rezultatai neprilygo tiems rezultatams, kuriuos iš esmės būtų sukėlęs panaikinimas [18].

34. Iš jurisprudencijos aišku, kad ieškovo suinteresuotumas nebūtinai išnyksta tada, kai ginčijamas aktas nebeturi jokio poveikio ateičiai [19]. Jei nagrinėjama priemonė nustojo galioti nagrinėjant bylą, Teisingumo Teismas turi įvertinti ieškovo suinteresuotumą pareikšti ieškinį, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, visų pirma į tariamo neteisėtumo pasekmes ir žalos, kurios, kaip teigiama, buvo patirta, pobūdį [20]. Šis suinteresuotumas gali būti pateisinamas žala, kurios ieškovas baiminasi galįs patirti ateityje. Nagrinėjama žala gali būti įvairių formų – pavyzdžiui, nepalankus naujų rinkliavų nustatymas, verslo galimybių apribojimas, galimų naujų produktų plėtros apribojimai.

35. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad *Gul Ahmed* suinteresuotumas pareikšti ieškinį išnyko nagrinėjant bylą tam tikrų jos ieškinio dalių, būtent antrojo ir trečiojo pagrindų, atžvilgiu.

36. Ar būtų pagrįsta suinteresuotumo pareikšti ieškinį sąvoką aiškinti taip, kad jis gali išnykti vien dėl to, kad praeina laikas ir kartu išnyksta ieškovo teisė, kad jo bylą nagrinėtų teismas?

37. Iš esmės nepritariu tokiam požiūriui.

38. Toks aiškinimas reikštų, kad bylos trukmė, dėl kurios ieškovas iš esmės yra nekaltas [21], galėtų panaikinti jo teisę į teisminę teisių gynimo priemonę. Dėl to galėtų atsirasti atsitiktinių nelygybės prieš įstatymą atvejų, atsižvelgiant į proceso trukmę. Be to, atsakovai gali būti paskatinti taikyti vilkinimo taktiką, tikėdamiesi sutrukdyti teisinę kontrolę.

15 Žr. generalinio advokato P. Mengozzi išvadą byloje *Mory ir kt. / Komisija* (C-33/14, EU:C:2015:409, 23 punktas).

16 1986 m. birželio 24 d. Sprendimo *AKZO Chemie ir AKZO Chemie UK / Komisija*, 53/85, EU:C:1986:256, 21 punktas ir 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 57 punktas. Dėl apeliacinio skundo taip pat žr. 1995 m. spalio 19 d. Sprendimo *Rendo ir kt. / Komisija*, C-19/93 P, EU:C:1995:339, 13 punktą ir 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Wunenburger / Komisija*, C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42 punktą (toliau – Sprendimas *Wunenburger*).

17 Šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Komisija / Koninklijke Friesland Campina*, C-519/07 P, EU:C:2009:556, 65 punktą ir 2015 m. vasario 26 d. Sprendimo *Planet / Komisija*, C-564/13 P, EU:C:2015:124, 34 punktą.

18 2013 m. birželio 23 d. Sprendimo *Xeda International ir Pace International / Komisija*, C-149/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:433, 32 punktas ir 2015 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-595/14, EU:C:2015:847, 23 punktas.

19 Šiuo klausimu žr. 1998 m. spalio 1 d. Sprendimą *Langnese-Iglo / Komisija*, C-279/95 P, EU:C:1998:447, kuriame Teisingumo Teismas konstatavo, jog ginčijamo akto galiojimo pabaiga visai nereiškė, kad kaip nors sumažėjo siekis galutinai išspręsti ginčą dėl jo nuostatų teisėtumo ir taikymo srities siekiant nustatyti jo teisines pasekmes, sukeliamas laikotarpiu iki jo galiojimo pabaigos (71 punktas). Kartu šis suinteresuotumas gali išlikti, nepaisant to, kad ginčijamas aktas yra pasenęs (Sprendimo *Wunenburger* 41–62 punktai), yra panaikintas (2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran / Taryba*, T-228/02, EU:T:2006:384, 34 ir 35 punktai) arba pakeistas kitu aktu (2009 m. spalio 7 d. Sprendimo *Vischim / Komisija*, T-420/05, EU:T:2009:391, 58–63 punktai), nebetaikomas (1988 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Apesco / Komisija*, 207/86, EU:C:1988:200, 16 punktas) arba buvo visiškai įgyvendintas, todėl jau sukėlė visas savo pasekmes (1986 m. birželio 24 d. Sprendimo *AKZO Chemie ir AKZO Chemie UK / Komisija*, 53/85, EU:C:1986:256, 21 punktas).

20 2015 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-595/14, EU:C:2015:847, 18 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

21 Šioje byloje, be beveik dvejų metų termino, kai byla ieškovės prašymu buvo sustabdyta (nuo 2004 m. spalio 15 d. iki 2006 m. rugsėjo 7 d.), šis laikotarpis užsitęsė ne dėl *Gul Ahmed* kaltės.

39. Tai prilygtų pripažinimui, kad institucijų aktų, kurių galiojimas laiko atžvilgiu yra ribotas ir kurie baigia galioti po to, kai yra pareiškiamas ieškinys dėl panaikinimo, tačiau prieš teismui galint priimti atitinkamą sprendimą, negali tikrinti ES teismai [22].

40. Savo istorinėje byloje *Les Verts / Parlamentas* [23] Teisingumo Teismas konstatavo, kad Europos Sąjunga yra teisės viršenybės principu grindžiama bendrija, nes nei jos valstybės narės, nei institucijos negali išvengti patikrinimo, ar jų priimti teisės aktai atitinka pagrindinę konstitucinę chartiją – Sutartį arba iš jos kylančią teisę [24].

41. Pirma aprašyta situacija būtų nesuderinama ir su minėta jurisprudencija, ir su SESV 263 straipsnio dvasia, pagal kurią ES teismas turi tikrinti institucijų aktų, kuriais siekiama sukelti pasekmių tretiesiems asmenims, teisėtumą [25].

42. Taigi suinteresuotumo pareikšti ieškinį klausimas turi konstitucinę reikšmę ir jį reikia vertinti plačiau, atsižvelgiant į pagrindinę teisę į veiksmingą teisinę gynybą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje [26].

43. Mano nuomone, visos šios aplinkybės patvirtina, kad suinteresuotumo pareikšti ieškinį sąvoka turi būti aiškinama plačiai [27].

44. Atmetu Tarybos ir Komisijos teiginį, kad dėl tokio aiškinimo ieškinys dėl panaikinimo gali virsti *actio popularis*. Daugelio valstybių narių nacionalinėse sistemose siauras suinteresuotumo aiškinimas tikrai gali padėti apsaugoti teismų sistemą nuo masinio bylų antplūdžio [28]. Vis dėlto ES proceso teisėje šiai sąvokai taikomos griežtos sąlygos, susijusios su teise pareikšti ieškinį, nustatytos SESV 263 straipsnyje.

45. Kaip ir generalinis advokatas M. Bobek, manau, kad „suinteresuotumo pareikšti ieškinį“ buvimu neturėtų būti manipuliuojama siekiant užtikrinti tam tikrą bylinėjimosi lygį [29]. Kaip tik šis reikalavimas turėtų būti aiškinamas demokratiškai, atsižvelgiant į žmogaus teises [30]. Taip pat sutinku su generaline advokate J. Kokott, kuri buvo prieš *perteklinių reikalavimų* taikymą suinteresuotumo nustatymui, jeigu jau yra įvykdytos griežtos SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antros arba trečios dalies sąlygos [31].

46. Asmeninės naudos ar pranašumo laimėjus bylą teisme perspektyva yra lemiama nustatant suinteresuotumo pareikšti ieškinį buvimą. Vis dėlto šis kriterijus greičiausiai yra nepagrįstai subjektyvus ir nepastovus, nes nėra jokios aiškios ribos ar matmens, leidžiančių įvertinti reikalaujamą teigiamą poveikį, kurį bylos laimėjimas privalo turėti ieškovo padėčiai [32].

22 Žr. 2009 m. kovo 18 d. Sprendimo *Shanghai Excell M & E Enterprise ir Shanghai Adeptech Precision / Taryba*, T-299/05, EU:T:2009:72, 56 punktą (toliau – Sprendimas *Shanghai Excell*).

23 1986 m. balandžio 23 d. sprendimo, 294/83, EU:C:1986:166, 23 punktas (toliau – Sprendimas *Les Verts*).

24 Taip pat reikėtų pažymėti, kad, kaip jau yra žinoma, Sprendime *Les Verts* Teisingumo Teismas konstatavo: „[Sutartyje] <…> įtvirtinta *išsami teisinės gynybos priemonių ir procedūrų sistema* yra sukurta tam, kad Teisingumo Teismas galėtų vykdyti institucijų priimtų aktų teisėtumo kontrolę“ (žr. šio sprendimo 23 punktą, išskirta mano).

25 Kaip Bendrasis Teismas teisingai pažymėjo Sprendimo *Shanghai Excell* 57 punkte.

26 OL C 83, 2010, p. 389 (toliau – Chartija).

27 Teisingumo Teismas ne kartą vadovavosi šiuo plačiu požiūriu. 2008 m. balandžio 17 d. Sprendimas *Flaherty ir kt. / Komisija*, C-373/06 P, C-379/06 P ir C-382/06 P, EU:C:2008:230, yra akivaizdus to pavyzdys. Vienas autorius čia įžvelgia „liberalų požiūrį, palankų galimybei kreiptis į teismą“. Žr. S. Van Raepenbusch „Le recours en annulation“, *Les recours des particuliers devant le juge de l'Union européenne*, Briuselis, Bruylant, 2012, p. 47.

28 Žr. šio sprendimo 31 punktą.

29 Žr. generalinio advokato M. Bobek išvadą byloje *Binca Seafoods / Komisija* (C-268/16 P, EU:C:2017:444, 95 punktas).

30 Žr. O. Renaudie *L'intérêt à agir devant le juge administratif*, Paryžius, Berger-Levrault, 2015, p. 43, kuris pažymi poreikį „demokratiškai aiškinti“ suinteresuotumo pareikšti ieškinį reikalavimą, „atsižvelgiant į žmogaus teises“.

31 Šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvadą byloje *Telefónica / Komisija* (C-274/12 P, EU:C:2013:204, 86 punktas).

32 F. Mariatte, D. Ritleng „Contentieux de l'Union européenne 1. Annulation, exception d'illégalité“, Paryžius, Lamy, 1998, p. 108.

47. Suinteresuotumas gali būti įvertintas tik pagal konkretų atvejį, *in concreto*, atsižvelgiant į visas pasekmes, kurias ginčijamo akto panaikinimas gali turėti ieškovo asmeninei padėčiai. Šiomis aplinkybėmis generalinis advokatas N. Wahl yra pažymėjęs, kad Teisingumo Teismas stengiasi „išlikusio suinteresuotumo“ sąvokos neapibrėžti pernelyg siaurai [33]. Pritariu nuomonei, kurią jau yra išreiškęs generalinis advokatas M. Bobek, kad, norėdamas įrodyti suinteresuotumą pareikšti ieškinį, ieškovas tiesiog turėtų *prima facie* įrodyti neigiamą ginčijamo akto poveikį jam (suponuojantį asmeninės naudos buvimą dėl akto panaikinimo) [34]. Jei šis įrodinėjimo reikalavimas būtų griežtesnis, ieškovo gali būti reikalaujama įrodyti tai, ko neįmanoma įrodyti [35].

48. Šiuo atveju nereikėtų teikti reikšmės naudos gavimo tikimybės ar tikėtinumo laipsniui [36]. Neturėtų būti svarbu ir tai, koks yra šios galimos naudos dydis. Visų pirma, jei nauda priklauso nuo būsimo ieškinio dėl žalos atlyginimo, teismas neturėtų nagrinėti tokio ieškinio esmės ir bylos laimėjimo perspektyvų. Ieškovas neturėtų turėti galimybės pareikšti ieškinio tik esant hipotetinei ir neaiškiai perspektyvai gauti naudos ateityje [37], o būsima nauda, kuri, remiantis bet kokiu pagrįstu požiūriu, įvykiams klostantis įprastai, yra tikėtina, pateisins suinteresuotumą pareikšti ieškinį [38].

49. Nemanau, kad, laikantis plataus požiūrio, susiklostytų tokia situacija, kad Teisingumo Teismas teiktų rekomendacines nuomones bendrais arba hipotetiniais klausimais [39]. Be to, Teisingumo Teismas gero teisingumo vykdymo, proceso ekonomiškumo ar koncentracijos sumetimais neturėtų, prisidengdamas „priimtinumo sąvokomis“, vengti pareigos nagrinėti bylos esmę [40]. Jei ieškovas parodė pakankamą suinteresuotumą pareikšti ieškinį jo pareiškimo metu, kaip *Gul Ahmed* šioje byloje, Teisingumo Teismas turėtų labai atidžiai išnagrinėti teiginį, kad vėliau ji šį suinteresuotumą prarado.

50. Tokiomis aplinkybėmis dabar nagrinėsiu, ar *Gul Ahmed* ir toliau yra suinteresuota pareikšti ieškinį.

Apeliacinio skundo priimtinumas

51. Taryba prašo Teisingumo Teismo įvairias apeliacinio skundo dalis pripažinti nepriimtinomis tiek, kiek jomis iš esmės prašoma iš naujo patikrinti Bendrojo Teismo konstatuotas faktines aplinkybes ir pakartojami tame teisme pateikti pagrindai.

52. Žinoma, apeliacinis skundas ne visada yra tikslus, ir, kaip teisingai pažymi Taryba, kartais jame apsiribojama Bendrajame Teisme jau pateiktais argumentais [41].

33 Šiuo klausimu žr. jo išvados byloje *Komisija / Hansestdt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:693, 38 punktą.

34 Žr. jo išvados byloje *Binca Seafoods / Komisija*, C-268/16 P, EU:C:2017:444, 93 punktą.

35 Kitaip tariant, *probatio diabolica*. Taip pat žr. 2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Mindo / Komisija*, C-652/11 P, EU:C:2013:229, 50 punktą.

36 Kai kuriais atvejais ES teismas nurodė šį kriterijų, tačiau nepadarė jokių išvadų iš jo. Žr., pvz., 2011 m. liepos 6 d. Nutarties *Petroci / Taryba*, T-160/11, nepaskelbta Rink., EU:T:2011:334, 23 punktą.

37 K. Lenaerts, I. Maselis, K. Gutman „ES Procedural Law“, Oxford University Press, 2014, p. 360. Taip pat žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Taryba / Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group*, C-337/09 P, EU:C:2012:471, 50 punktą; 1987 m. sausio 21 d. Sprendimo *Stroghili / Court of Auditors*, 204/85, EU:C:1987:21, 11 punktą ir 1998 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Cityflyer Express / Komisija*, T-16/96, EU:T:1998:78, 30 punktą.

38 Antidempingo muitų srityje Bendrasis Teismas dažnai šį kriterijų aiškina plačiai. Žr., pvz., 2000 m. birželio 29 d. Sprendimo *Medici Grimm / Taryba*, T-7/99, EU:T:2000:175, 54–56 punktus ir 2017 m. vasario 28 d. Sprendimo *Canadian Solar Emea ir kt. / Taryba*, T-162/14, EU:T:2017:124, 47 punktą.

39 Žr. S. Van Raepenbusch „Le recours en annulation“, *Les recours des particuliers devant le juge de l'Union européenne*, Briuselis, Bruylant, 2012, p. 47. Taip pat žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados sujungtose bylose *Italija / Komisija*, C-138/03, C-324/03 ir C-431/03, EU:C:2005:387, 41 punktą ir generalinio advokato P. Mengozzi išvados byloje *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:409, 28 punktą.

40 Šiuo klausimu žr. G. Wicker „La légitimité d'intérêt à agir“, *Études sur le droit de la concurrence et quelques thèmes fondamentaux: mélanges en l'honneur*, Yves Serra, Dalloz, 2006, p. 460.

41 Nors *Gul Ahmed* nurodė, kad skundžiamo sprendimo 42–60 punktuose padarytos teisės klaidos, paklausta apie tai per posėdį, ši bendrovė pripažino, kad iš tiesų jos apeliaciniame skunde nurodomi tik skundžiamo sprendimo 49 ir 55–60 punktai.

53. Atsižvelgiant į tai, aišku, kad *Gul Ahmed* ginčija Bendrojo Teismo pateiktą ES teisės aiškinimą ir taikymą, taigi teisės klausimai, kurie buvo nagrinėjami pirmojoje instancijoje, gali būti vėl aptariami apeliaciniame skunde [42]. Be to, *Gul Ahmed*, nors ir bendrai, nurodo, kad Bendrasis Teismas pateikė nepakankamus motyvus. Tai savaime yra teisės klausimas, todėl jis gali būti tikrinamas teismo apeliaciniame procese [43].

54. Be to, Teisingumo Teismui nėra privalomi tik šalių argumentai ir prireikus, be šių argumentų, jis gali jam nurodytoms faktinėms aplinkybėms taikyti ginčui išspręsti reikšmingas teisės normas; kitu atveju tam tikromis aplinkybėmis jis gali būti priverstas savo sprendimus grįsti klaidingais teisiniais motyvais [44].

55. Taigi siūlau Teisingumo Teismui išnagrinėti *Gul Ahmed* pateiktų argumentų esmę tiek, kiek jie yra susiję su teisės klausimais ir kiek jais nekvestionuojamos Bendrojo Teismo konstatuotos faktinės aplinkybės ir pateikti vertinimai [45].

Procesiniai aspektai, susiję su tariamu išlikusio suinteresuotumo pareikšti ieškinį nebuvimu

56. *Gul Ahmed* teigia, kad Bendrojo Teismo procedūros reglamento 129 straipsniu, kuriame reikalaujama, kad suinteresuotumas pareikšti ieškinį būtų įrodytas jo pareiškimo metu, negalima remtis reikalaujant ieškovės tai padaryti vėliau. Taigi, įrodžiusi suinteresuotumą pareikšti ieškinį ieškovė atleidžiama nuo pareigos įrodyti išlikusį suinteresuotumą nagrinėjant bylą.

57. Pagal suformuotą jurisprudenciją būtent ieškovas turi įrodyti suinteresuotumą pareikšti ieškinį [46]. Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismas gali bet kada nagrinėjant bylą nustatyti, ar ieškovo suinteresuotumas išlikęs, padarydamas tai atsakovo (arba bet kurios kitos suinteresuotos šalies) prašymu arba savo iniciatyva [47].

58. Vis dėlto, kai ieškovas įrodo, kad ieškinio pareiškimo metu yra įvykdęs visus būtinus priimtinumo reikalavimus [48], kaip *Gul Ahmed*, manau, turi būti daroma *prielaida*, kad jis ir toliau juos atitinka.

59. Ši prielaida galioja, kol nėra nuginčijama. Taigi ieškovas *neprivalo* pateikti medžiagos (pavyzdžiui) kas du mėnesius, kad įrodytų, jog vis dar yra suinteresuotas pareikšti ieškinį, ir „pakartotinai patvirtinti“ pradinį savo ieškinį. Proceso norma, kurioje nustatytas toks reikalavimas, būtų neveiksminga.

42 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija*, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 51 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

43 2016 m. gegužės 26 d. Sprendimo *Rose Vision / Komisija*, C-224/15 P, EU:C:2016:358, 26 punktas.

44 2004 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *UER / M6 ir kt.*, C-470/02 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2004:565, 69 punktas; 2010 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Švedija ir API / Komisija ir Komisija / API*, C-514/07 P, C-528/07 P ir C-532/07 P, EU:C:2010:541, 65–67 punktai ir 2009 m. spalio 5 d. Sprendimo *Komisija / Roodhuijzen*, T-58/08 P, EU:T:2009:385, 34–37 punktai.

45 Pagal analogiją žr. 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Komisija / Schneider Electric*, C-440/07 P, EU:C:2009:459, 193 punktą.

46 Šiuo klausimu žr. 1989 m. liepos 31 d. Sprendimo *S. / Komisija*, 206/89 R, EU:C:1989:333, 8 punktą ir 2015 m. birželio 4 d. Sprendimo *Andechser Molkerei Scheitz / Komisija*, C-682/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2015:356, 27 punktą.

47 Šiuo klausimu žr. 1995 m. spalio 19 d. Sprendimo *Rendo ir kt. / Komisija*, C-19/93 P, EU:C:1995:339, 13 punktą ir 2005 m. spalio 17 d. Sprendimo *First Data ir kt. / Komisija*, T-28/02, EU:T:2005:357, 36 ir 37 punktus. Žr., pavyzdžiui, bylas, kuriose Bendrasis Teismas šį klausimą nagrinėjo *ex officio*: 2013 m. kovo 7 d. Sprendimo *Acino / Komisija*, T-539/10, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:110, 29–46 punktus ir 2013 m. balandžio 10 d. Sprendimo *GRP Security / Audito Rūmai*, T-87/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:161, 43–49 punktus.

48 Žr. šios išvados 29 ir 30 punktus.

60. Vis dėlto atsakovui bet kuriuo proceso etapu gali būti leidžiama ginčyti šią prielaidą. Kadangi toks ginčijimas yra būdingas ieškovui pareiškiamam priešieškiniui, *atsakovas* turi tiksliai, pateikdamas patvirtinamąją medžiagą, nurodyti tikslius ginčijimo pagrindus [49]. Taip yra todėl, kad ieškovas turi būti susipažinęs su byla, kurią jam numatoma iškelti. Iš jo negalima pagrįstai tikėtis nuspėti ir iš anksto aptarti visus galimus argumentus. Taigi Teisingumo Teismas neturėtų priimti paprasto ginčijimo, kad yra išlikęs suinteresuotumas pareikšti ieškinį [50].

61. Procesinėje sistemoje (kuri taikoma ES teismuose), kuri yra iš esmės grindžiama rašytiniu procesu, būtų normalu tikėtis, kad tai bus ginčijama raštu. Jeigu, kaip šioje byloje, klausimas pirmiausia ginčijamas žodžiu per posėdį, man atrodo, kad paprastai teismas turėtų nustatyti laikotarpį, per kurį ginčijantis asmuo (t. y. atsakovas) turėtų pateikti formalų prieštaravimą, nurodydamas tikslią jo apimtį ir pateikdamas būtinus įrodymus, kurie patvirtintų *prima facie*, kad ieškovas tikrai prarado suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

62. Jei atsakovas tai padarytų, įrodinėjimo pareiga pereitų ieškovui, kuriam būtina suteikti protingą galimybę pateikti savo poziciją tokiomis aplinkybėmis, dėl kurių ji neatsidurtų aiškiai mažiau palankioje padėtyje nei jo priešininkas [51]. Pagal procesinio lygiateisiškumo principą, kuris neatsiejamas nuo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, Teisingumo Teismas turėtų suteikti ieškovui laikotarpį, per kurį jis galėtų siekti paneigti prieštaravimą, ir vėliau gali nustatyti terminą, per kurį kitos suinteresuotosios šalys gali pateikti rašytines pastabas dėl šių argumentų [52].

63. Kai Teisingumo Teismas gauna abiejų šalių pastabas, jis turi išanalizuoti nurodytus argumentus ir juos patvirtinančią medžiagą, ir tada priimti sprendimą [53].

64. Vis dėlto šioje byloje šia tvarka nebuvo vadovautasi. 2015 m. lapkričio 25 d. posėdyje Bendrajame Teisme Taryba ir Komisija žodžiu teigė, kad *Gul Ahmed* suinteresuotumas išnyko vykstant procesui, nes nagrinėjamas reglamentas baigė galioti ir bet koks ieškinys dėl žalos atlyginimo būtų negalimas dėl pasibaigusio senaties termino. Kartu Komisija pateikė įvairius pagrindus, kurie potencialiai galėtų pateisinti suinteresuotumą pareikšti ieškinį, ir tada – išsamių argumentų, grindžiamus jurisprudencijos analize, siekdama įrodyti, kodėl, kaip ji teigia, nė vienas iš jų negalėtų pateisinti suinteresuotumo *Gul Ahmed* atveju [54]. Tada Bendrasis Teismas suteikė *Gul Ahmed* dvi savaites argumentams pateikti, o Tarybai ir Komisijai – galimybę pateikti pastabas dėl šių argumentų. Visos šalys per nustatytą terminą pateikė pastabas.

65. Ar tai, kas nutiko šioje byloje, yra netinkama, nes nebuvo laikytasi bendrųjų taisyklių, apie kurias kalbėjau šios išvados 61–63 punktuose?

49 Pagal principą *necessitas probandi incumbit ei qui agit*. Šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 18 d. Sprendimą *Rossi / VRDT* (C-214/05 P, EU:C:2006:494, 23 punktas).

50 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato išvados byloje *Komisija / Infront WM*, C-125/06 P, EU:C:2007:611, 71–73 punktus kartu su 2008 m. kovo 13 d. sprendimu toje byloje (EU:C:2008:159, 56 punktas); 2008 m. balandžio 8 d. Nutarties *Saint-Gobain Glass Deutschland / Komisija*, C-503/07 P, EU:C:2008:207, 51 punktą ir 2010 m. gegužės 11 d. Sprendimo *PC-Ware Information Technologies / Komisija*, T-121/08, EU:T:2010:183, 36 punktą. Šiuo klausimu taip pat žr. F. Clausen „Les moyens d'ordre public dans le contentieux relevant de la Cour de justice de l'Union européenne", Université Paris II, 2017, bus išleista Bruylant, p. 509.

51 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Otis ir kt.*, C-199/11, EU:C:2012:684, 71 ir 72 punktai.

52 Šiuo tikslu Bendrasis Teismas gali įpareigoti taikyti atitinkamas proceso organizavimo priemones pagal Procedūros reglamento 88–90 straipsnius.

53 Pirmesniuose punktuose mano išdėstyta seka grindžiama Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnio 1–7 dalyse nustatyta procedūra, taikoma siekiant pateikti pirminius prieštaravimus dėl ieškinio nepriimtinumo ar teismo jurisdikcijos. Žr., pvz., 2011 m. rugsėjo 6 d. Sprendimą *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, T-18/10, EU:T:2011:419.

54 Atsakydamas į Teisingumo Teismo klausimus per posėdį Komisijos atstovas Bendrajame Teisme nagrinėjamoje byloje išsamiai papasakojo, ir *Gul Ahmed advokatas jam neprieštaravo*, kaip Bendrojo Teismo posėdyje buvo pateikiami argumentai dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį. Jis nurodė, kad šie pagrindai buvo būsimas ieškinys dėl žalos atlyginimo, prašymas grąžinti susijusių importuotojų sumokėtus antidempingo muitus ir perspektyva atkurti *Gul Ahmed* reputaciją.

66. Mano nuomone, institucijų pateiktas prieštaravimas buvo tinkamai pagrįstas per patį posėdį (*Gul Ahmed* dėl to nepateikė prieštaravimų). Todėl *Gul Ahmed* galėjo pareikšti savo poziciją dėl jos suinteresuotumo ginčijimo. Žinoma, paprastai reikėtų tikėtis, kad toks rimtas prieštaravimas bus pateiktas raštu. Vis dėlto *Gul Ahmed* niekada neprašė Bendrojo Teismo įpareigoti prieštaravimus pateikiančias šalis pateikti juos raštu ir nepareiškė jokių išlygų dėl tvarkos, kuria buvo vadovautasi. Tokiomis aplinkybėmis laikausi nuomonės, kad tokia improvizuota procedūra Bendrajame Teisme *Gul Ahmed* teisė į gynybą nebuvo pažeista.

67. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, darau išvadą, kad Bendrasis Teismas nepažeidė proceso taisyklių, susijusių su įrodinėjimo pareiga, taip pat proceso šalių lygiateisiškumo principo.

Ar „Gul Ahmed“ yra suinteresuota pareikšti ieškinį, kad neleistų ateityje atsirasti neteisėtumo pasikartojimo rizikai?

68. *Gul Ahmed* teigia, kad tariamos institucijų klaidos apskaičiuojant dempingo skirtumą nėra būdingos vien šiai bylai ir gali pasikartoti ateityje. Ji teigia, kad todėl turi pagrindą tęsti bylą, kad neleistų Tarybai pakartotinai pasielgti neteisėtai.

69. Taryba teigia, kad tokios rizikos nėra. Pirma, galimybė pradėti naują tyrimą dėl medvilninės patalynės, kurios kilmės šalis yra Pakistanas, yra tik hipotetinė. Antra, bet kuriuo atveju tariamos klaidos yra būdingos tik šiai bylai, nes taikyta metodika buvo taikoma todėl, kad nebuvo jokių patikrinamų duomenų ir *Gul Ahmed* nebendradarbiavo [55]. Bendrasis Teismas konstatavo, kad *Gul Ahmed* nepateikė jokių konkrečių argumentų, todėl atmetė jos reikalavimą [56].

70. Ieškovo suinteresuotumas nebūtinai išnyksta, jei ginčijamas aktas neturi jokio poveikio ateičiai [57]. Pats panaikinimas gali sukelti teisinių pasekmių, visų pirma užkirsti ES institucijoms kelią vėl imtis veiksmų, dėl kurių skundžiamasi [58]. Vis dėlto suinteresuotumas pareikšti ieškinį būtų tik tuo atveju, jei tariamas neteisėtumas galėtų pasikartoti ateityje, neatsižvelgiant į bylos aplinkybes, dėl kurių buvo pareikštas ieškinys [59]. Tai, pavyzdžiui, gali būti klaidos aiškinant ES teisės nuostatas, atsižvelgiant į Pasaulio prekybos organizacijos susitarimus [60], visų pirma klaidos, susijusios su taikoma metodika, kriterijais ar formulėmis, priešingai nei konkrečių faktinių aplinkybių vertinimo klaidos. Galiausiai ieškovui gali nereikėti įrodyti, kad jis gali būti tiesiogiai susijęs su ateityje panašiose bylose pasikartojančiu neteisėtumu [61].

71. Šioje byloje, pirma, tai, kad nuo galutinio antidempingo muito, nustatyto *Gul Ahmed* tekstilės importui į Europos Sąjungą, galiojimo pabaigos praėjo keleri metai, nereiškia, kad kito tyrimo galimybė yra tik hipotetinė. Priešingai, jeigu Pakistano medvilninės patalynės gamintojų kainų nustatymo praktika ir vėl atitiktų ES taisyklių, susijusių su apsauga nuo importo dempingo kaina, taikymo sąlygas, ji ir vėl galėtų būti tiriama.

72. Antra, tai, kad, neturėdama patikimų pirminių informacijos šaltinių, Taryba taikė „bet kurį kitą pagrįstą būdą“ pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 3, 5 ir 6 dalis, savaime nereiškia, kad tariamos metodologinės klaidos buvo būdingos tik konkrečiai bylai. Taikydama šią nuostatą Taryba turėjo taikyti tam tikrą metodiką ir remtis tam tikrais kriterijais.

55 Žr. toliau esančią 77 išnašą.

56 Skundžiamo sprendimo 57 punktas.

57 Žr. šios išvados 34 punkte cituotą jurisprudenciją.

58 Šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Moser Baer India* / *Taryba*, C-535/06 P, EU:C:2009:498 (toliau – Sprendimas *Moser Baer India*) 25 punktą.

59 Sprendimo *Wunenburger* 52 punktas.

60 2008 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Reliance Industries / Taryba ir Komisija*, T-45/06, EU:T:2008:398, 43 punktas.

61 Nors Sprendime *Wunenburger* (58 punktas) ir Sprendime *Shanghai Excell* (51 punktas, kalbant apie galutinį antidempingo muitą) toks papildomas reikalavimas nurodomas, Sprendimo *Moser Baer India* 25 punkte abstrakčiai kalbama tiesiog apie pasikartojimo ateityje riziką.

73. Nėra lengva klaidas, kurios gali kartotis, atskirti nuo konkrečiai bylai būdingų klaidų. Konkretus sprendimas galėjo būti taikomas *ad hoc*, siekiant išspręsti naują situaciją. Kita vertus, jis gali atspindėti nuoseklią administracinę praktiką arba „šabloną“, kurį Komisija pradėjo taikyti, siekdama suvaldyti pasikartojančią situaciją. Jei taip yra, galima tikėtis, kad ji pasikartos ateityje.

74. Mano supratimu, mažai tikėtina, kad patikimų pirminių duomenų nebuvimas ir tiriamųjų nebendradarbiavimas per antidempingo tyrimą būtų laikoma naujais sunkumais. Darytina išvada, kad iš esmės tam tikros įtariamos klaidos, kurios galėjo būti padarytos per šį tyrimą, iš tikrųjų gali būti metodinio pobūdžio, todėl, tikėtina, gali pasikartoti ateityje atliekant panašius tyrimus.

75. Vis dėlto per posėdį *Gul Ahmed* advokatas tvirtino, kad apeliaciniame skunde *Gul Ahmed* iš tikrųjų ginčijo bet kokios konkrečios metodikos *nebuvimą* ir laikėsi pozicijos, jog Komisija savo išvadas grindė savavališkais *ad hoc* sprendimais.

76. Taip suprantamu *Gul Ahmed* argumentu nenurodoma jokios Bendrojo Teismo teisės klaidos kvalifikuojant tariamas Komisijos klaidas kaip būdingas konkrečiai bylai. Kaip teisingai teigia Taryba ir Komisija, šiuo argumentu Teisingumo Teismo tiesiog prašoma iš naujo patikrinti faktinius ir esminius argumentus, pateiktus Bendrajame Teisme, nors Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos to daryti. Iš tiesų šiuo argumentu *Gul Ahmed* iš esmės pripažįsta, kad tariamos klaidos *buvo* būdingos tik konkrečiai bylai. Darau išvadą, jog *Gul Ahmed* neįrodė, kad tariamas neteisėtumas gali pasikartoti ateityje ir kad Bendrojo Teismo šiuo klausimu nurodyti motyvai atitinka nustatytus teisinius reikalavimus [62].

Tariamas dalinis trečiojo pagrindo atmetimas

77. *Gul Ahmed* teigimu, Bendrasis Teismas nenurodė motyvų dėl tariamo dalinio trečiojo pagrindo atmetimo ir nepriėmė sprendimo dėl likusios šio pagrindo dalies.

78. Kaip teisingai pažymi Taryba ir Komisija, *Gul Ahmed* argumentas grindžiamas akivaizdžiai klaidingu skundžiamo sprendimo 58 punkto aiškinimu. Tame punkte Bendrasis Teismas tik nurodė penkias šiai bylai būdingas aplinkybes ir pabaigoje analizavo išlikusį suinteresuotumą. Jis konstatavo, kad *Gul Ahmed* nebuvo suinteresuota pateikti šį pagrindą, ir nusprendė, kad šiuo klausimu nereikia priimti sprendimo.

79. Taigi siūlau atmesti šią apeliacinio skundo dalį.

Tariamas Sprendime „Shanghai Excell“ nustatyto principo pažeidimas

80. Atrodo, jog *Gul Ahmed* Sprendimą *Shanghai Excell* aiškina taip, kad, jeigu jos pozicija būtų pripažinta nepriimtina, tai reikštų, kad aktai, kurių teisinės pasekmės pasibaigtų pareiškus ieškinį dėl jų panaikinimo, tačiau dar prieš priimant sprendimą, galėtų likti neperžiūrėti, o tai nesuderinama su SESV 263 straipsniu.

81. Toks Sprendimo *Shanghai Excell* aiškinimas reikštų, kad, neatsižvelgiant į tai, ar pasikeis kitos aplinkybės, suinteresuotumas pareikšti ieškinį turi būti sistemingai laikomas įrodytu bylose dėl aktų, kurių teisinės pasekmės pasibaigia prieš priimant sprendimą, panaikinimo. Kaip teisingai pažymi Taryba ir Komisija, toks principas nekyla nei iš minėto sprendimo, nei visų pirma iš jo 56 ir paskesnių punktų.

82. Taigi siūlau atmesti šią apeliacinio skundo dalį.

62 2013 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupe Gascogne / Komisija*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 37 punktas.

Ar Bendrasis Teismas nenurodė tinkamų motyvų?

83. *Gul Ahmed* bendrais teiginiais nurodo, kad Bendrasis Teismas pažeidė Teisingumo Teismo statuto 36 straipsnį, nes nenurodė motyvų ir neišnagrinėjo visų argumentų ir įrodymų, kuriais ši bendrovė rėmėsi, siekdama įrodyti išlikusį suinteresuotumą.

84. Jau aptariau Bendrojo Teismo pateiktų motyvų tinkamumą, analizuodama ateityje pasikartosiančio neteisėtumo riziką [63]. Todėl dabar nagrinėsiu Bendrojo Teismo motyvus, susijusius su kitais pagrindais, kuriuos *Gul Ahmed* pateikia, siekdama pateisinti savo suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

Bylinėjimosi išlaidų susigrąžinimas iš Tarybos

85. *Gul Ahmed* teigimu, ji turi teisėtą interesą tęsti bylą, kad susigrąžintų bylinėjimosi išlaidas. Skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad nagrinėjamo reglamento panaikinimas savaime nesuteiktų ieškovei teisės susigrąžinti bylinėjimosi išlaidų, nes dėl jų turi būti pateiktas atskiras reikalavimas, ir kad net bylą laimėjusiai šaliai tam tikromis aplinkybėmis gali būti nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas [64].

86. Pritariu Bendrojo Teismo padarytai išvadai, bet ne jos motyvams.

87. Prašymas priteisti iš pralaimėjusios šalies bylinėjimosi išlaidas nėra savarankiškas reikalavimas. Tai yra papildomas reikalavimas, kuris priklauso nuo pagrindinio reikalavimo panaikinti ginčijamą aktą. Jei šalis praranda suinteresuotumą pareikšti pagrindinį reikalavimą, ji taip pat praranda bet kokį suinteresuotumą reikalauti šio reikalavimo pateikimo išlaidų.

88. Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad apeliacinis skundas vien dėl sprendimo dėl bylinėjimosi išlaidų yra nepriimtinas. Atsižvelgiant į šios nuostatos formuluotę ir tikslą, suinteresuotumas susigrąžinti bylinėjimosi išlaidas savaime nesuteiks pagrindo tęsti bylą. Siekdamas pateisinti tokį suinteresuotumą ieškovas turi įrodyti ne tik suinteresuotumą, susijusį su bylinėjimosi išlaidomis [65]. Reikalavimas dėl suinteresuotumo pareikšti ieškinį netektų prasmės, jei siekiant pateisinti suinteresuotumą tęsti bylą dėl panaikinimo pakaktų paprasto prašymo įpareigoti kitą šalį sumokėti bylinėjimosi išlaidas.

89. Taigi siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti, kad siekis susigrąžinti bylinėjimosi išlaidas nėra savarankiškas pagrindas, pateisinantis suinteresuotumą pareikšti ieškinį. Vis dėlto ši išvada nepateisina skundžiamo sprendimo panaikinimo, nes Bendrojo Teismo išvada yra teisinga.

Būsimas ieškinys dėl žalos atlyginimo dėl to, kad ES teismai nepriėmė sprendimo per pagrįstą laiką

90. *Gul Ahmed* taip pat remiasi ketinimu kada nors ateityje pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo dėl tariamai per ilgos bylos nagrinėjimo ES teismuose trukmės. Bendrasis Teismas konstatavo, kad siekdama tokio žalos atlyginimo *Gul Ahmed* turi pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo Teisingumo Teisme. Tai reiškia, kad ji negalėjo remtis šiuo pagrindu, siekdama pateisinti savo suinteresuotumą šioje byloje [66].

91. Nors pritariu Bendrojo Teismo išvadai, nesutinku su jos motyvais.

63 Žr. šios išvados 68–76 punktus.

64 Žr. skundžiamo sprendimo 52 punktą.

65 Pagal analogiją žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Bertelsmann and Sony Corporation of America / Impala*, C-413/06 P, EU:C:2007:790, 80 punktą.

66 Žr. skundžiamo sprendimo 53 punktą.

92. Pagal suformuotą jurisprudenciją ieškovas gali išlaikyti suinteresuotumą pareikšti ieškinį dėl neigiamą poveikį jam turinčio akto panaikinimo, jeigu neteisėtumo konstatavimas galėtų suteikti pagrindą ateityje pareikšti ieškinį dėl turtinės ar neturtinės žalos [67], kurią jis patyrė dėl ginčijamo akto [68]. Ieškovas yra suinteresuotas pareikšti ieškinį, jeigu ginčijamo akto panaikinimas savaime gali būti naudingas jam pareiškiant ieškinį dėl žalos atlyginimo, visų pirma padidinant tokios bylos laimėjimo tikimybę [69]. Ieškovas taip pat bus suinteresuotas pareikšti ieškinį, jeigu panaikinimas gali suteikti pagrindą pradėti neteismines derybas su panaikinto akto autoriumi, siekiant atlyginti patirtą žalą [70].

93. Vis dėlto ieškinio dėl žalos atlyginimo, susijusio su per ilga bylos nagrinėjimo trukme, sėkmė paprastai nepriklauso nuo to, ar prieš tai buvo laimėta byla dėl ginčijamo akto panaikinimo [71].

94. Taigi siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti, kad ketinimas ateityje pareikšti ieškinį dėl žalos, patirtos dėl per ilgos bylos nagrinėjimo trukmės, atlyginimo nereiškia išlikusio suinteresuotumo pareikšti ieškinį esamoje byloje dėl panaikinimo. Vis dėlto ši išvada savaime nepateisina skundžiamo sprendimo panaikinimo.

Sumokėtų antidempingo muitų grąžinimas

95. *Gul Ahmed* teigimu, prašymas, kurį jos patronuojamoji bendrovė *GTM (Europe) Ltd* (toliau – GTM) pateikė Belgijos valdžios institucijoms prašydama grąžinti už nagrinėjamą importą sumokėtus antidempingo muitus nuo 2007 m. rugpjūčio mėn., kartu su kitais panašiais prašymais pateisina išlikusį jos suinteresuotumą. Taryba teigia, kad patronuojamosios bendrovės suinteresuotumas neturi reikšmės.

96. Bendrasis Teismas konstatavo, pirma, kad *Gul Ahmed* patronuojamosios bendrovės suinteresuotumas „sutampa“ su *Gul Ahmed* suinteresuotumu, todėl jį pateisina [72]. Dar jis konstatavo, kad GTM prašymas buvo susijęs su muitais, sumokėtais iš dalies pakeitus Reglamentą Nr. 397/2004 Reglamentu Nr. 695/2006, kuriuo nagrinėjamas reglamentas pakeistas dėl kai kurių aspektų, susijusių su dempingu [73]. Jis taip pat nusprendė, kad antruoju ir trečiuoju pagrindais siekta ginčyti minėtus pakeistus nagrinėjamo reglamento aspektus ir kad tuo remiantis prašomas panaikinimas negalėjo turėti įtakos GTM prašymui grąžinti pagal paskesnį reglamentą surinktus muitus. Todėl Bendrasis Teismas konstatavo, kad toks grąžinimo prašymas pateisino *Gul Ahmed* suinteresuotumą tik kiek tai susiję su jos pateiktais pirmuoju, ketvirtuoju ir penktuoju ieškinio pagrindais [74]. Bendrasis Teismas nenagrinėjo kitų grąžinimo prašymų, kuriuos *Gul Ahmed* nurodė savo rašytinėse pastabose.

67 Žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Gordon / Komisija*, C-198/07 P, EU:C:2008:761, 19 ir 60 punktus ir 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *SELEX Sistemi Integrati / Komisija*, C-481/07 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2009:461, 38 punktą.

68 Visų pirma žr. 1980 m. kovo 5 d. Sprendimo *Könecke Fleischwarenfabrik / Komisija*, 76/79, EU:C:1980:68, 9 punktą; 1998 m. kovo 31 d. Sprendimo *Prancūzija ir kt. / Komisija*, C-68/94 ir C-30/95, EU:C:1998:148, 74 punktą; 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Parlamentas / Richard*, C-174/99 P, EU:C:2000:412, 33 ir 34 punktus ir 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *Xeda International ir Pace International / Komisija*, C-149/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:433, 32 ir 33 punktus.

69 Šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Mory ir kt. / Komisija*, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 75 ir 80 punktus.

70 Sprendimo *Shanghai Excell* 55 punktas. Taip pat žr. 2014 m. liepos 17 d. Sprendimo *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband / Komisija*, T-457/09, EU:T:2014:683, 139 punktą ir 2013 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *ICdA ir kt. / Komisija*, T-456/11, EU:T:2013:594, 38 punktą.

71 Dėl bylų, kurios rodo, kad ieškovai iš esmės gali sėkmingai paduoti Europos Sąjungą į teismą dėl nuostolių, kurių jie patyrė dėl per ilgos bylos dėl panaikinimo trukmės, nors jų ieškiniai dėl panaikinimo prieš tai buvo atmesti, žr. 2017 m. vasario 1 d. Sprendimą *Kendrion / Europos Sąjunga*, T-479/14, EU:T:2017:48; 2017 m. sausio 10 d. Sprendimą *Gascogne Sack Deutschland ir Gascogne / Europos Sąjunga*, T-577/14, EU:T:2017:1 ir 2017 m. birželio 7 d. Sprendimą *Guardian Europe / Europos Sąjunga*, T-673/15, EU:T:2017:377.

72 Šios išvados neginčijo nė viena šalis.

73 Jie buvo susiję su normaliosios vertės nustatymu ir jos palyginimu su eksporto kaina.

74 Žr. skundžiamo sprendimo 54 punktą.

97. Per posėdį Teisingumo Teisme *Gul Ahmed* paaiškino, kad nepateikė įrodymų tiems kitiems grąžinimo prašymams pagrįsti, nes juos pateikė nepriklausomi jos produktų importuotojai, tad, kaip ji mano, jie neturi reikšmės šiai bylai.

98. Tokiomis aplinkybėmis Bendrojo Teismo negalima kaltinti tuo, kad jis savo vertinimus grindė tik GTM grąžinimo prašymu. Be to, jis neprivalėjo konkrečiai pagrįsti savo pozicijos, susijusios su tais kitais prašymais, kuriais buvo remtasi tik bendrai, ir neturėjo paaiškinti, kodėl nusprendė, kad jie neturi reikšmės [75].

99. Jeigu nagrinėjamas reglamentas būtų panaikintas, už *Gul Ahmed* produktus sumokėtų antidempingo muitų susigrąžinimo teisinis pagrindas būtų Sąjungos muitinės kodekso 116 straipsnio 1 dalies a punktas, aiškinamas kartu su jo 117 straipsnio 1 dalimi. Pagal šio kodekso 121 straipsnio 1 dalies a punktą grąžinimo prašymas turi būti pateiktas per trejus metus nuo pranešimo apie nagrinėjamą skolą muitinei dienos. Remiantis tuo darytina išvada, kad siekdama pateisinti savo suinteresuotumą *Gul Ahmed* galėjo remtis tik per tą laikotarpį pateiktais grąžinimo prašymais, kaip antai GTM pateiktu prašymu.

100. *Gul Ahmed* ieškinyje pateikti antrasis ir trečiasis pagrindai iš tikrųjų susiję su tais nagrinėjamo reglamento aspektais, kurie buvo pakeisti Reglamentu Nr. 695/2006 [76]. Net jei minėto reglamento tikslais Tarybos taikyti kriterijai ir metodika tam tikru mastu galėjo būti panašūs į kriterijus ir metodiką, taikomą nagrinėjamo reglamento tikslais [77], galimas pastarojo reglamento panaikinimas neturėtų tiesioginio poveikio Reglamento Nr. 695/2006 teisėtumui.

101. Be to, net jei Teisingumo Teismas panaikintų nagrinėjamą reglamentą ir net jei teoriškai šis panaikinimas galėtų paskatinti Tarybą peržiūrėti Reglamentą Nr. 595/2006 arba panaikinti jį atgaline data, tokia hipotezė nebent suteiktų *Gul Ahmed* tik būsimą ir neaiškią galimybę gauti naudos. To savaime nepakanka *Gul Ahmed* suinteresuotumui pareikšti ieškinį pateisinti [78].

102. Remiantis tuo darytina išvada, kad Bendrojo Teismo šiuo klausimu nurodyti motyvai, dėl kurių atmesti *Gul Ahmed* argumentai, yra pakankamai aiškūs.

„Gul Ahmed“ reputacijos atkūrimas

103. *Gul Ahmed* rašytinėse pastabose ir apeliaciniame skunde neminima šios bendrovės suinteresuotumo atkurti jos reputaciją. Bendrasis Teismas konstatavo, kad *Gul Ahmed* „niekaip nedetalizavo savo reikalavimo“ šiuo klausimu [79]. 2018 m. sausio 25 d. posėdyje Komisija paaiškino, kad per posėdį Bendrajame Teisme ji pati iškėlė ir aptarė šį klausimą kaip pagrindą, kuris galbūt galėtų pateisinti suinteresuotumą.

104. Galimybė atkurti prarastą ieškovo reputaciją yra labiau susijusi ne su teisine, o su faktine jo padėtimi. Suinteresuotumas pareikšti ieškinį gali būti pateisinamas aiškia galimybe (skirtingai nuo visiško tikrumo) gauti tokios faktinės naudos [80].

75 Pagal analogiją žr. 2017 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Anagnostakis / Komisija*, C-589/15 P, EU:C:2017:663, 38 punktą.

76 Atlikus naują tyrimą šie aspektai buvo nustatyti iš naujo. Remiantis tyrimo duomenimis, Taryba šiame reglamente vietoj nagrinėjamame reglamente nustatytų tarifų nustatė naujus antidempingo muito tarifus.

77 Metodika, kurią Komisija taikė per tyrimus, vykusius prieš priimant šiuos du reglamentus, šiek tiek skiriasi. Taip buvo todėl, kad per antrąjį tyrimą Komisija savo išvadas galėjo grįsti pakankamai kokybiškais, patikrintais duomenimis, kuriuos pateikė Pakistano medvilninės patalynės gamintojų grupė, tačiau atliekant pirmąjį tyrimą taip nebuvo.

78 Akivaizdu, kad būtų buvę kitaip, jeigu jis būtų buvęs panaikintas (neatsižvelgiant į tai, ar panaikinto reglamento pasekmės būtų išlaikytos, ar ne) prieš priimant Reglamentą Nr. 695/2006 ar kol jis dar galiojo. Vis dėlto tolesnė galimų hipotetinių scenarijų analizė išeitų už šios išvados taikymo srities ribų.

79 Skundžiamo sprendimo 44 ir 59 punktai.

80 Šiuo klausimu žr. išsamią generalinio advokato M. Bobek analizę jo išvados sujungtose bylose *Bionorica ir Diapharm / Komisija*, C-596/15 P ir C-597/15 P, EU:C:2017:297, 47–57 punktuose.

105. Pagal suformuotą jurisprudenciją antidempingo muitų nustatymas yra apsauginė ir prevencinė priemonė nuo *nesąžiningos konkurencijos*, kurią sukelia dempingas [81]. Mano nuomone, dėl reglamento, kuriuo nustatomas galutinis antidempingo muitas, asmenys, kurie jame išvardijami kaip atsakingi už dempingą, gali prarasti savo reputaciją. Remiantis tuo darytina išvada, kad ieškovas, siekiantis šio reglamento panaikinimo, gali turėti bent jau neturtinį interesą tęsti bylą, remdamasis tuo, kad potencialus panaikinimas gali sušvelninti jo reputacijos praradimą arba net atkurti jo reputaciją [82]. Toks suinteresuotumas gali būti pateisinamas, neatsižvelgiant į iškeltų pagrindų pobūdį [83].

106. Vis dėlto, kad šie principai būtų taikomi, ieškovė turėjo iškelti šį klausimą savo procesiniuose dokumentuose ir pateikti tam tikrų įrodymų, kad prarado reputaciją dėl reglamento, kurio panaikinimo ji siekia. Šiuo atveju taip nėra, ir šios galimybės daugiau nesvarstysiu.

Būsima byla dėl nagrinėjamu reglamentu padarytos žalos atlyginimo

107. *Gul Ahmed* Bendrajame Teisme bendrais bruožais rėmėsi tuo, kad gali siekti paduoti Tarybą į teismą dėl žalos, kurią patyrė dėl Reglamento Nr. 397/2004. Taryba ir Komisija teigė, kad ieškinys dėl nagrinėjamu reglamentu padarytos žalos atlyginimo bet kuriuo atveju negali būti pareikštas dėl senaties. Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime neišnagrinėjo šio argumento.

108. Iš esmės ieškovas išlaiko suinteresuotumą siekti akto panaikinimo, jeigu neteisėtumo konstatavimas gali suteikti pagrindą ateityje pareikšti ieškinį dėl žalos, kurią ieškovas patyrė dėl ginčijamo akto, atlyginimo ar pradėti derybas su jo autoriumi [84]. Vis dėlto būsimas ieškinys dėl žalos atlyginimo gali suteikti naudos ieškovui tik tuo atveju, jei nėra pasibaigęs jo padavimo senaties terminas, todėl jis yra nepriimtinas.

109. Pagal Teisingumo Teismo statuto 46 straipsnį bylos prieš Sąjungą su deliktine atsakomybe susijusiais klausimais nebekeliamos praėjus penkeriems metams po tokio įvykio, dėl kurio norima bylą iškelti, nebent šis senaties terminas nutraukiamas, jei pradedamas procesas Teisingumo Teisme dėl Europos Sąjungos deliktinės atsakomybės [85] arba jei prieš tai pateikiamas prašymas atitinkamai Europos Sąjungos institucijai. Jeigu Europos Sąjungos deliktinę atsakomybę lemia visuotinai taikomas aktas, šis senaties terminas prasideda tada, kai atsiranda žalą sukeliančių šio akto padarinių [86].

110. *Gul Ahmed* ieškinio dėl žalos, kurią ji patyrė nagrinėjamo reglamento taikymo laikotarpiu, visų pirma kalbant apie jos prievolę mokėti antidempingo muitus už jos gaminių importą į ES, senaties terminas pasibaigė. Šis reglamentas neteko galios 2009 m. kovo 4 d. ir senaties terminas niekada nebuvo nutrūkęs. Visų pirma tai, kad *Gul Ahmed* pareiškė ieškinį dėl panaikinimo, nenutraukia senaties termino eigos [87].

81 2000 m. spalio 3 d. Sprendimo *Industrie des poudres sphériques* / *Taryba*, C-458/98 P, EU:C:2000:531, 91 ir 92 punktai.

82 Pagal analogiją žr. 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Abdulrahim / Taryba ir Komisija*, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70–72 punktus; 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Iranian Offshore Engineering & Construction* / *Taryba*, C-459/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:646, 12 punktą; 2013 m. birželio 6 d. Sprendimo *Ayadi* / *Komisija*, C-183/12 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:369, 59–81 punktus ir 2017 m. birželio 15 d. Sprendimo *Al-Faqih ir kt. / Komisija*, C-19/16 P, EU:C:2017:466, 36 ir 37 punktus. Pagal analogiją taip pat žr. 1973 m. kovo 15 d. Sprendimo *Marcato / Komisija*, 37/72, EU:C:1973:33, 6 ir 7 punktus.

83 Pagal analogiją žr. generalinio advokato Y. Bot išvados *Abdulrahim / Taryba ir Komisija*, C-239/12 P, EU:C:2013:30, 66 punktą.

84 Žr. šios išvados 92 punktą.

85 2012 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki* / *Komisija*, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 55 punktas.

86 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Holcim (Deutschland)* / *Komisija*, C-282/05 P, EU:C:2007:226, 29 punktas.

87 Ten pat, 36 punktas.

111. Teoriškai įmanoma, kad *Gul Ahmed* galėjo patirti kitos žalos, kuri materializavosi tik vėliau ir kurios senaties terminas dar nesibaigė. Be to, teoriškai gali būti taip, kad žala dar tęsiasi, pavyzdžiui, patiriama banko garantijos išlaidų [88] arba daroma žala reputacijai [89], dėl kurios *Gul Ahmed* vis dar galėtų paduoti Tarybą į teismą [90].

112. Žalą reputacijai jau aptariau šioje išvadoje [91]. Dėl likusių aspektų pažymėtina, kad *Gul Ahmed* Bendrajame Teisme ir Teisingumo Teisme nenurodė jokios tęstinės žalos ar nagrinėjamų ieškinių dėl žalos atlyginimo. Todėl *Gul Ahmed* negali įrodyti suinteresuotumo, remdamasi tokiais neapibrėžtais ir nepakankamai pagrįstais argumentais. Bendrojo Teismo negalima kaltinti tuo, kad jis aiškiai nenurodė motyvų šiuo klausimu [92].

Išvada dėl pareigos nurodyti motyvus laikymosi

113. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, darau išvadą, kad Bendrasis Teismas tinkamai nurodė motyvus, todėl priešingą *Gul Ahmed* argumentą reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

114. Kadangi Teisingumo Teismas prašė manęs išnagrinėti tik pirmąjį *Gul Ahmed* apeliacinio skundo pagrindą ir kadangi galutinis apeliacinio skundo likimas priklausys nuo Teisingumo Teismo pozicijos ne tik dėl pirmojo, bet ir dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo, nepateikiu jokių rekomendacijų dėl bylinėjimosi išlaidų šioje byloje.

Išvada

115. Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta, ir siekdama nedaryti poveikio Teisingumo Teismo pateiktinam apeliacinio skundo antrojo pagrindo vertinimui siūlau Teisingumo Teismui atmesti pirmąjį *Gul Ahmed* apeliacinio skundo pagrindą.

88 Ten pat, 35 punktas.

89 2017 m. birželio 7 d. Sprendimo *Guardian Europe / Europos Sąjunga*, T-673/15, EU:T:2017:377, 42 punktas.

90 Toks ieškinys būtų priimtinas, kalbant apie žalą, atsiradusią per penkerius metus iki šio ieškinio pareiškimo. Šiuo klausimu žr. 2005 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Holcim (Deutschland) / Komisija*, T-28/03, EU:T:2005:139, 70 punktą ir 2015 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Chart / EEAS*, T-138/14, EU:T:2015:981, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

91 Žr. šios išvados 103–106 punktus.

92 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, C-202/07 P, EU:C:2009:214, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.